

## **WET INVESTEREN IN JONGEREN (WIJ)**

### **Inleiding**

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Doelstelling van deze wet is om jongeren te laten werken of leren, of een combinatie van beide. Hiermee wordt een duurzame arbeidsparticipatie van jongeren bevorderd en verhoogd.

### **Doelgroep**

De WIJ richt zich op jongeren van 18 tot 27 jaar. Het grootste deel van deze jongeren gaat naar school of werkt. Maar er is een deel van de jongeren dat niet meedoet aan de samenleving, dat aan de zijlijn staat. De WIJ richt zich juist op deze jongeren. De WIJ beoogt deze jongeren te activeren en de bijstandsafhankelijkheid tegen te gaan. Daarbij is volgens de wetgever arbeidsparticipatie van zeer groot belang. Arbeidsparticipatie beschermt jongeren tegen sociale problemen zoals armoede, sociale uitsluiting, criminaliteit, en integratieproblemen.

De WIJ verplicht de gemeenten om te investeren in de arbeidsinschakeling van alle jongeren, ook bij een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeentelijke investering zal gericht zijn op zowel 'het laatste zetje' dat de jongere nodig heeft naar reguliere arbeid, als op een langdurig traject als dat nodig is om een grote afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen.

De WIJ staat ook open voor een bepaalde groep jongeren van 16 en 17 jaar.

De voorwaarden die voor hen gelden om in aanmerking te komen voor een recht op een werkleer aanbod zijn:

- dat ze niet naar school gaan
- niet meer dan 16 uur per week werken.
- aan de kwalificatieplicht hebben voldaan of er van zijn vrijgesteld.  
(minimaal havo-, vwo of mbo-2-diploma)

### **Werkleer aanbod**

Gemeenten moeten jongeren in beginsel een werkleer aanbod doen. Het werkleer aanbod is bestemd voor jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar. Het recht op een werkleer aanbod is meer dan een recht op een eenmalige voorziening. Het is zo nodig een recht op een reeks van voorzieningen met als doel duurzame arbeidsinschakeling van de jongere. Hoe lang de kortste weg daar naar toe is, verschilt per jongere; maatwerk is geboden. Het werkleer aanbod kan daarom allerlei vormen hebben. Variërend van een 'echte' baan, tot vakgerichte scholing of een combinatie van beide. Het werkleer aanbod richt zich op werknemersvaardigheden. Als het ondernemerschap een kansrijkere optie is, dan kan het aanbod zich ook daarop richten. Een werkleer aanbod kan ook bestaan uit voorzieningen die nodig worden geacht op weg naar arbeidsinschakeling, zoals een sollicitatietraining of cursus gericht op de ontwikkeling van werknemersvaardigheden.

Bij het werkleer aanbod speelt het eigen vermogen en het inkomen en vermogen van een eventuele partner geen rol.

### **Inkomensvoorziening**

Afgeleide van het werkleer aanbod is een inkomensvoorziening voor jongeren van 18 tot 27 jaar als de jongere onvoldoende inkomsten heeft.

Een inkomensvoorziening is alleen gegarandeerd in de situatie dat een werkleer aanbod:

- geen optie is wegens in de persoon van de jongere gelegen of niet verwijtbare omstandigheden zijnerzijds;
- onvoldoende inkomsten genereert;
- nog niet kan worden gedaan.

De samenhang tussen het werkleer aanbod enerzijds en de inkomensvoorziening anderzijds is een bepalend element in de WIJ.

### **relatie werken/leren tot uitkering**

De relatie tussen werken/leren en een uitkering is fundamenteel anders dan de WWB.

Bij de WWB staat namelijk het recht op bijstand voorop met als afgeleide de plicht tot arbeidsparticipatie. Het uitgangspunt in de WWB is: "een uitkering, mits".

In de WIJ is dit omgedraaid en geldt als uitgangspunt "geen uitkering, tenzij".

In de WIJ staat de duurzame arbeidsparticipatie van de jongere, en daarmee het werkleer aanbod voorop met als afgeleide een inkomensvoorziening.

### **Voorwaarden en inhoud inkomensvoorziening**

Aanvaardt de jongere het werkleer aanbod en is het inkomen ontoereikend, dan bestaat in beginsel recht op een inkomensvoorziening. Deze inkomensvoorziening volgt in grote lijnen de WWB voor wat betreft de voorwaarden die aan het recht zijn verbonden en de normering die geldt voor de hoogte van deze voorziening.

Anders dan bij het werkleer aanbod wordt het recht op een inkomensvoorziening getoetst op het inkomen van beide partners samen en wordt ook het vermogen van beide partners getoetst op de vrijlating van een bescheiden vermogen, overeenkomstig de WWB.

De inkomensvoorziening kent, net als de WWB, het systeem van normen, toeslagen en kortingen en het systeem van voorschotten tijdens de behandeling van de aanvraag. Binnen de inkomensvoorziening WIJ gelden terugvorderings- en verhaalsbepalingen die overeenkomen met de WWB. Uiteraard kent de WIJ ook een stelsel van rechten en plichten. De gemeente is verplicht een werkleer aanbod en eventueel een inkomensvoorziening aan te bieden, de jongere is daartegenover verplicht zich te houden aan diverse verplichtingen. Worden deze verplichtingen geschonden, dan kan het werkleer aanbod en de eventuele inkomensvoorziening ingetrokken worden. Bij minder ernstige schendingen die niet tot intrekking van het werkleer aanbod leiden, moet de inkomensvoorziening verlaagd worden.

### **Overgangsrecht**

Huidige jongeren die een uitkering op grond van de WWB ontvangen vallen nog maximaal twaalf maanden onder het regime van de WWB (art. 86, lid 1 van de WIJ). Dit om te voorkomen dat zij abrupt onder een ander regime komen te vallen. De WIJ treedt in werking op 1 oktober 2009. De overgangperiode loopt tot 1 oktober 2010. Per die datum moeten dan alle jongeren van de WWB naar de WIJ zijn overgezet. Nieuwe gevallen zullen direct onder de nieuwe wetgeving vallen.

### **Verantwoording en toezicht**

Verantwoording en toezicht sluiten aan bij het systeem van de WWB. Zo zal er onder meer sprake zijn van een voorlopig verslag over de uitvoering en een verslag over de uitvoering, inclusief accountantscontrole.